

1. — GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

Istanbul Üyesi Bere Turan'a izin verilmesi hakkındaki Başkanlık tezkeresi okundu ve izin kabul olundu.

Nevşehir Üyesi İbrahim Şevki Atasagun ve sekiz arkadaşının Cumhuriyetçi Köylü Millet Partisinden istifa ettiklerine ve bundan sonra müstakil çalışacaklarına dair yazısı okundu.

Hükümet henüz kurulmamış bulunduğundan,

7 Haziran 1962 Perşembe günü saat 15 te toplanarak üzere Birleşime son verildi.

Başkan	Kâtip
Başkanvekili	Kırklareli
Sırrı Atalay	Ahmet Naci Arı
Kâtip	
Tunceli	
Mehmet Ali Demir	

BİRİNCİ OTURUM

Açılma saati : 15,00

BAŞKAN — Başkanvekili İbrahim Şevki Atasagun

KÂTİPLER : Ahmet Naci Arı (Kırklareli), Mehmet Ali Demir (Tunceli)

BAŞKAN — Birleşimi açıyorum.

2. — YOKLAMA

BAŞKAN — Yoklama yapılacaktır.

(Yoklama yapıldı.)

BAŞKAN — Yeter sayı vardır, gündeme baş-

lıyoruz.

Tüzük gereğince bir defa görüşülecek işlere geçiyoruz.

3. — GÖRÜŞÜLEN İŞLER

1. — Cumhuriyet Senatosu İçtüzük teklifi ve Cumhuriyet Senatosu İçtüzük Komisyonu raporu (C. Senatosu 2/15) (Sıra Sayısı : 65) [Dağıtım tarihi : 5 . 6 . 1962]

BAŞKAN — Cumhuriyet Senatosu İçtüzük tasarısı, yürürlükte bulunan İçtüzüğün âmir hükümü gereğince kanunların müzakeresinde cereyan eden ahkâma tâbi olarak müzakere edilecektir.

Takdir buyurursunuz ki, bu İçtüzük tasarısı daha evvelce sayın üyelere tevzi edilmiştir. Bu suretle sayın üyelerin bu İçtüzük tasarısını tetkik etmiş olmaları da muhakkaktır.

Bu sebeple, İçtüzük tasarısının esbabı mucibe mazbatasını ile maddelerinin heyeti unanimesinin okunup okunmaması hususunu reylerinize arz edeceğim. Yalnız, esbabı mucibe mazbatasını pek kısa olduğu için, okunmasında fayda melhuzdur.

Ancak maddelerin heyeti unanimesinin okunmasına lüzum olup olmadığı hususunu reylerinize arz edeceğim.

İLYAS SEÇKİN (Ankara) — Bir öneremiz var, efendim.

BAŞKAN — Efendim, izin verirseniz bir önerge verilmiştir. Karma Bütçe Komisyonunun önergesidir. Bu önergeyi okutuyorum.

Cumhuriyet Senatosu Sayın Başkanlığına

Gündemin, tüzük gereğince 1. defa görüşülecek işler meyanında 2 ne ve 3 ne sıralarına yer alan 63 ve 64 ne dağıtım sayılı tasarıların, diğer işlere takdimen görüşülmesini arz ve teklif ederim.

Karma Bütçe Komisyonu Sözcüsü
İlyas Seçkin
Ankara Milletvekili

BAŞKAN — Efendim, Karma Bütçe Komisyonu önergesinde, gündemde yer alan ikinci ve üçüncü maddelerin, şimdi müzakere buyuracağınız İçtüzük tasarısından evvel müzakeresi teklif edilmektedir.

Keyfiyetin önemli noktası vardır. Bunlardan bir tanesi, kurulmuş olan Anayasa Mahkemesi'nde istihdam edilen zevatın ücretleriyle ilgili kısım. Ehemmiyetine binaen ve kısa bir zamanda da çıkabileceğine göre, keyfiyeti tasvibinize arz ediyorum.

Önergeyi kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2. — 1962 yılı Bütçe Kanununa bağlı cetvellerde değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı ve Karma Bütçe Komisyonu raporu (M. Meclisi 1/189, C. Senatosu 1/17) (Sıra Sayısı : 63) (Dağıtma tarihi : 2.6.1962) (1)

BAŞKAN — 63 sıra sayılı kanun tasarısının müzakeresine geçiyoruz. Bu kanun tasarısının esbabı mucibesi çok kısadır. Bunun okunması hususunu oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(63 sıra sayılı kanun tasarısının, başlık, gerekçe ve Karma Bütçe Komisyonu raporları okundu.)

BAŞKAN — Kanun tasarısı daha evvel sayın üyelere dağıtılmıştır. Tasarının tümü üzerinde söz isteyen yok.

Maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul olundu.

1962 yılı Bütçe Kanununa bağlı cetvellerde değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — 1962 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A/1) işaretli cetvelin Maliye Bakanlığı kısmının sonunda «Anayasa Mahkemesi Kanununun gerektirdiği masraflar» adı ile yeniden açılan 494 nolu bölüme 1 700 000 lira olağanüstü ödenek konulmuştur.

Birinci fıkrada yazılı ödeneği, Anayasa Mahkemesi Başkanının teklifi üzerine, aynı cetvelde «Anayasa Mahkemesi» başlığı altında yeniden açılacak kısım ve tertiplere aktarmaya Maliye Bakanı mezdur.

(1) 63 S. Sayılı basmayazı tutanağın sonundadır.

BAŞKAN — Madde hakkında söz isteyen yok. Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul olundu.

MADDE 2. — İlişik cetvelde yazılı kadrolar, 1962 yılı Bütçe Kanununa bağlı (D) işaretli cetvelde «Anayasa Mahkemesi» başlığı altında yeniden açılan kısma eklenmiştir.

BAŞKAN — Madde hakkında söz isteyen yok. Maddeyi cetveliyle birlikte oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul olundu.

MADDE 3. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Maddeyi kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul olundu.

MADDE 4. — Bu kanunu Maliye Bakanı yürütür.

BAŞKAN — Maddeyi oyunza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul olundu.

Tasarının tümü üzerinde söz isteyen yok. Tasarının tümünü açık oylarınıza sunuyorum.

Oy kutuları gezdirilmek suretiyle oylama yapılacaktır.

3. — Yozgat Milletvekili Celâl Sungur'un 1962 yılı Bütçe Kanununun Maliye Bakanlığı bölümünün (A/2) cetvelinde değişiklik yapılmasına dair kanun teklifi ve Karma Bütçe Komisyonu raporu. (M. Meclisi 2/230, C. Senatosu 2/20) (Sıra Sayısı : 64) (Dağıtma tarihi : 4.6.1962) (1)

BAŞKAN — Yine öncelikle müzakeresini kabul buyurduğunuz 64 sayılı Kanunun müzakeresine geçiyoruz. Bu kanun tasarısı da evvelce tevzi edilmek suretiyle sayın üyelerin eline geçmiş bulunuyor. Elbetteki tetkik buyurmuşlardır. Yalnız burada Karma Bütçe Komisyonunun raporunun kısa olması dolayısıyla okunmasını oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir. Okutuyorum.

(64 S. Sayılı teklife ait Karma Bütçe Komisyonu raporu, muhalefet şerhi ile birlikte, okundu.)

BAŞKAN — Tasarının heyeti unumiyesi üzerinde söz isteyen var mı? Olmadığına göre maddelere geçilmesini oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(1) 64 S. Sayılı basmayazı tutanağın sonundadır.

1962 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A/2) işaretli cetvelin Maliye Bakanlığı kısmında değişiklik yapılmasına dair kanun teklifi

MADDE 1. — 1962 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A/2) işaretli cetvelin Maliye Bakanlığı kısmındaki 725 nci bölümünün unvanı «kredi alma gücünü yitirmiş belediyelerin İller Bankasının 1962 yılı iş ve plâsman programında yer alan işlerine sarf edilmek üzere İller Bankasına» şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz istiyen? Yok. Maddeyi oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun yayımlandığı tarihten itibaren yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Maddeyi oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanunu Maliye Bakanı yürütür.

BAŞKAN — Maddeyi oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir. Tümü üzerinde söz istiyen var mı? Yok. Olmadığına göre bunu da açık oylarınıza arz ediyorum.

Efendim, İşleri Komisyonu Başkanı tarafından Başkanlığa verilmiş bir önerge vardır, onu okutuyorum.

Yüksek Başkanlığa

Gündemin iki defa görüşülecek işler kısmında B - bölümünde bulunan 62 sıra sayılı Kanun teklifinin öncelik ve ivedilikle görüşülmesini arz ve teklif ederim.

İşleri Komisyonu Başkanı
Haldun Menteşeoğlu

BAŞKAN — İşleri Komisyonu buradalar mı? (Burada sesleri) İşleri Bakanı yoktur, onun tarafından gönderilmiş, yetkiyi haiz bir memur da bulunmadığına göre bunu oyunuza sunamayacağım, gündemde olduğu gibi kalacaktır.

Şimdi diğer konuya geçiyoruz.

1. — *Cumhuriyet Senatosu İçtüzük teklifi ve Cumhuriyet Senatosu İçtüzük Komisyonu raporu (C. Senatosu 2/15) (Sıra Sayısı : 65) (Dağıtma tarihi : 5 . 6 . 1962)*

MUAMMER OBUZ (Konya) — Usul hakkında.

Sayın Ahmet Yıldız buyurun.

MUAMMER OBUZ (Konya) — Daha evvel rica etmiştim.

BAŞKAN — Buyurun, usul hakkında, Muammer Obuz.

MUAMMER OBUZ (Konya) — Muhterem arkadaşlar, Senatoya arz olunan tüzük tasarısı görüldüğü üzere 165 mühim maddeyi ihtiva etmektedir. Bendenizin elime dün geçmiştir. Tevzii evvelsi gün yapılmıştır. Bu kısa müddet içinde bendeniz ve birçok arkadaşım lâyiki veçhile maddeleri tetkik etme imkânını bulamamış durumdayız. Bundan başka bu İçtüzüğün Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğüyle bağdaşması gerekmektedir. Umumi hatlariyle tetkik ettiğim tasarıda, gerek İçtüzükle, gerek Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü ile gerekse Anayasada bâzı ahkâmıla bağdaşmayan birkaç noktayı tesbit etmiş bulunmaktayım. O halde Türkiye Büyük Millet Meclisinin hazırlanacak İçtüzüğünün beklenmesinde bir zaruret bulunduğu kanaatindeyim. Diğer taraftan Senato İçtüzü Anayasa ile ihdas edilecek ve kanun mahiyetinde müesseseseleşecektir. Bu itibarla, bir kere bu tüzük tasarısının Anayasa Komisyonundan geçmesi düşünülecektir. Arz ettiğim bu üç sebepten, tüzük tetkikatı görüşmelerinin en az bir ay sonraya talikini arz ve teklif ediyorum. Bu husustaki önergemi de takdim ediyorum efendim. Hürmetlerimle.

SUPHİ BATUR (Sinop) — Usul hakkında.

BAŞKAN — Buyurun.

SUPHİ BATUR (Sinop) — Muhterem arkadaşlar; Senatonun iç çalışmalarının tanzimini istihdaf eden İçtüzük, Anayasa ile ahenkli olması, veya Anayasaya aykırı hükümleri ihtiva etmemesi icabeder.

Elimizdeki tüzükte evvelâ Anayasa diline aykırı hükümler vardır, Anayasa terimlerine aykırı hükümler vardır ve kanaatime Anayasaya aykırı hükümler vardır.

Bendeniz usul hakkında söz istemiştim, yukardaki mâruzatımı teyideden bir iki misal arz edeyim.

Meselâ burada senatör terimi vardır, Anayasada; Cumhuriyet Senatosu üyesidir, Senato tâbiri var. Halbuki esası Cumhuriyet Senatosudur. Sonra ikinci maddede andığmeye ait

husus. Bu Anayasaya tamamen aykırı. Andic-me birleşik oturumda yapılacaktır. Sonra 14 neü madde gruplar teşkili demiş. Halbuki Anayasa düzeni parti grupları demiş. Sonra 163 neü maddesi var; kanun vâzı istisnai bir mahiyet kabul etmiş; bu Anayasa şöyle bir ekseriyetle tadil edilir, diyor. Bunu Tüzük içine sokmuş. Bu ise Anayasa hukukuna aykırıdır. Aşağı - yukarı mebusların teşrii vazifelerini tahdit cihetine gider. Bendeniz bu itibarla evveleminde bu Tüzüğün Anayasa hukuku ile, Anayasa ile ahenkli olmasını, aykırı olmamasını temin babında Anayasa Komisyonu tarafından bir kere gözden geçirilmesi için bir takrir veriyorum. Ama, diyecek ki, benden sonra gelen arkadaşlar, muhtemelen Sırrı Atalay, «Efendim böyle bir şey olamaz, böyle bir kayıt yoktur.» Ama muhterem arkadaşlarım, sizin burada mütaaddit kereler istişari mahiyette, Anayasa Komisyonuna tasarılar sevk ettik, bu kayıt ve şartlarla önergemi arz ediyorum.

BAŞKAN — Efendim, usul hakkında söz almış olan arkadaşımızın; şifahi mâruzatından sonra bir de ayrı önergesi vardır, önergelerini okutarak reylerinize arz edeceğim.

Yüksek Başkanlığa

Şifahen arz ettiğim sebeplerden İçtüzük görüşmelerinin bir ay sonraya bırakılmasını arz ve teklif ederim.

7 . 6 . 1962

Konya

Muammer Obuz

SIRRI ATALAY (Kars) — Aleyhinde.

BAŞKAN — Komisyon konuşmak istiyor. Buyurun komisyon.

KOMİSYON ÜYESİ AHMET YILDIZ (Tabii Üye) — Muhterem arkadaşlar, Tüzüğün görüşülmesini geciktiren teklif üzerine söz aldım.

Biz, bir defa geçikmiş olmasından dolayı özür dileyecektik. Daha şümüllü ve daha iyi bir Tüzük hazırlayabilmek için, bir taraftan hem teferrüatlı tüzükleri inceledik, hem de daha derin ve şümüllü çalışarak huzurunza çıkmak istedik. Bu sebeplerle geçikmiş olmamıza rağmen bu işi daha da ileri bir tarihe at- tırarak daha da geciktirmek isteyen arkadaşla-

rın esbabı mucibelerine kısaca cevap vermek isterim.

Sayın Obuz Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü hazırlansın ondan sonra yapalım diyorlar. Biz Tüzük Komisyonu olarak böyle bir Tüzük tanımıyoruz. Türkiye Büyük Millet Meclisi Tüzüğü diye bir şey yoktur. Belki birleşik oturumu düzenliyen bir tüzük olacaktır. Elbette bu, kısa birkaç maddeyi ihtiva eden bir Tüzük olacaktır. Bunun bizi bağliyacağı kanısında değiliz.

İkinci nokta olarak, Anayasa Komisyonuna havale edilmesini arz buyurdular. Bunun Anayasa Komisyonuna havale edilmesi için biz bir sebep görmüyoruz. Sonra ileri sürdüler; bunun Anayasa ile telifi güçtür, dediler. Tavzih buyurdukları hususları biz uzun uzadıya konuştuk, görüştük. Esasen üç âzamız da Anayasa Komisyonundadır. Onun için Yüksek Heyetiniz bizi tam yetki ile böyle bir Tüzüğü hazırlamakla vazifelendirmişti. Görüşüldüğü zaman görülecektir ki, bu hususlar kanun hazırlanırken teemmül edilmiştir, onun için Anayasaya aykırı telâkki etmiyoruz. Arkadaşlarımız çeşitli şeyler düşünüyorlar, noktai nazarları haklı olabilir, ama şunu arz edeyim ki, Anayasa Komisyonuna havale edilmesine bir sebep görmeyiz, çünkü tasarı hazırlanırken temsileiler içimizde bulunmuş ve tam yetki ile hazırlanmıştır. Resmî olarak bir komisyon kurdunuz ve burada bizleri vazifelendirdiniz, çalışmalarınız sırasında tasarı- nın Anayasa Komisyonuna gönderilmesine biz ihtiyaç hissetmedik, temsilei arkadaşlarımız arasında bulundukları için.

Esasen önemli şekilde geçikmiştir, bir de Anayasa Komisyonunda Meclis İçtüzüğü hazırlanacak diye beklemek, uzun müddet tüzüksüz olarak çalışmamızı intacedeceği için ve demin arz ettiğim iki sebebin pek vârit olmayacağı düşünceyle şimdi burada görüşmemizi teklif ediyorum. Ancak her arkadaş kâfi derecede okuyamamış olabilir. Bu sebeple birkaç günlük bir gecikme olabilir zannederim. Fakat bir bütün olarak bu ileri sürülen gerekçeler dolayısıyla gecikmesi hususunun vâridolanıyacağı kanaatimizi arz ederim.

BAŞKAN — Sayın Atalay.

SIRRI ATALAY (Kars) — Fikirlerimi beyan etmişlerdir. Onun için konuşmıyacağım.

BAŞKAN — Sayın Batur tüzük halkında sıfahî mutalâada bulunacaklardı. Ayrıca bir de önerge vermişler. Bu önergeyi de okutacağım, fakat daha evvel şimdi mevzuubahsolan geciktirici yamı geciktirilmesi hakkındaki önergeyi okuttuk ve kanun hakkında komisyon başkanı da tazmin gelen mütalâada bulundular. Bu sebeple önergeyi reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... (Anlaşılmadı sesleri) Efendim, önergeyi bir kere daha okutuyorum. Önergele istenilen şey, bu müzakerenin geciktirilmesi hususudur. O zaman bir kere daha lütfen.

(Muammer Obuz'un önergesi tekrar okundu.

(Bir ay çok sesleri, bir hafta olsun sesleri)

BAŞKAN — Efendim, bir ay sonra tüzük tasarısının müzakeresini teklif ediyor Muammer Obuz arkadaşımız. (Bir hafta sonra sesleri)

MUAMMİR OBUZ (Konya) — Bir hafta olarak tashih ediyorum.

BAŞKAN — Bir hafta sonra müzakere edilmesini reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Önümüzdeki Perşembe günü, önümüzdeki haftanın ikinci Birleşiminde müzakeresi kabul edilmiştir.

O halde tüzük tasarısının müzakeresi; 14 . 6 . 1962 Perşembe gününe tâlik edilmiş bulunuyor, reylerinize bu tekemmül etmiştir.

4. — 3005 sayılı Meşhut Suçlar Kanununun 14 nci maddesinin yürürlükten kaldırılmasına mütaallik Millet Meclisince kabul olunan kanun teklifi ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet Komisyonu raporu (M. Meclisi 2/81, C. Senatosu 2/17) (Sıra Sayısı : 61) [Dağıtım tarihi: 26 . 5 . 1962] (1)

BAŞKAN — Adalet Bakanı buradalar mı? (Yok sesleri)

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI AKİF EYİDOĞAN (Zonguldak) — Hükümeti temsilen varım.

BAŞKAN — Başvekil Yardımcısı burada bulunuyorlar. Bu kanunu konuşabiliriz.

Bu kanun tasarısı da daha evvelki kanun tasarıları gibi vaktinde üyelere dağıtılmıştır.

(1) 61 S. Sayılı basmayazı tutanağın sonundadır.

Eshabı mucibe mazbatası çok kısa olduğu için tahattur etmeniz maksadiyle okutuyorum. Sayın Bakan da teşrif ettiler.

(Anayasa ve Adalet Komisyonu raporu okundu.)

BAŞKAN — Efendim, ikinci defa müzakeresi yapılacak olan bir kanun tasarısıdır. Bu itibarla tümü üzerinde, müzakere açılmaz. Maddeleri okutuyorum.

3005 sayılı Meşhut Suçlar Kanununun 14 nci maddesinin yürürlükten kaldırılmasına mütaallik Kanun

MADDE 1. — 3005 sayılı Kanunun 14 nci maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

BAŞKAN — Madde hakkında değiştirge yoktur. Maddeyi oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Madde hakkında değiştirge yoktur. Maddeyi oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini Adalet Bakanı yürütür.

BAŞKAN — Madde hakkında değiştirge yoktur. Maddeyi oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kanun tasarısının tümü üzerinde söz isteyen var mı efendim?... Olmadığına göre kanun tasarısının heveti umumîyesini oylarınıza arz ediyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Efendim, daha evvel açık oylarınıza arz edilmiş olan iki kanun tasarısının oylaması bitmiş, tasnifi yapılmaktadır. İzin verirsiniz, kısa bir zamanda tasnifi tamamlayıp, neticeleri hemen arz edeyim.

(Tasnif yapıldı.)

BAŞKAN — Efendim, açık oy neticesini arz ediyorum :

1962 yılı Bütçe Kanununa bağlı cetvellerde değişiklik yapılması hakkındaki kanun tasarısının oylamasına (109) sayın üye iştirak etmiş : (109) kabul, ret ve çekinsek yok; kanun tasarısı (109) oyla kabul edilmiştir.